

Prohlášení 2/2019 o používání osobních údajů v průběhu politických kampaní

Přijaté dne 13. března 2019

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů přijal toto prohlášení:

Zapojení voličů je nedílnou součástí demokratického procesu. Umožňuje přípravu politických programů, umožňuje občanům ovlivňovat politiku a rozvíjet kampaně v souladu s očekáváním občanů.

Politické strany, politické koalice a kandidáti ve stále větší míře spoléhají na osobní údaje a důmyslné postupy profilování za účelem sledování a vytipování voličů a činitelů veřejného mínění. V praxi dostávají jednotlivci vysoce personalizované zprávy a informace, zejména na platformách sociálních médií, na základě osobních zájmů, životosprávy a hodnot.

Prediktivní nástroje se používají k tomu, aby do značné míry klasifikovaly nebo profilely osobnostní znaky, charakteristiky, nálady a další faktory vlivu, což umožňuje činit předpoklady týkající se významných osobnostních znaků, včetně politických názorů a jiných zvláštních kategorií údajů. Rozšíření takových technik zpracování údajů k politickým účelům představuje vážná rizika, nejen pokud jde o právo na soukromí a ochranu údajů, ale také důvěru v integritu demokratického procesu. Odhalení Cambridge Analytica ukázala, že potenciální porušení práva na ochranu osobních údajů by mohlo mít vliv na další základní práva, jako je svoboda projevu a svoboda zastávat názory a možnost svobodně uvažovat bez manipulace.

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů konstatuje, že kromě politických stran a kandidátů může být do zpracování osobních údajů pro politické účely zapojeno několik dalších subjektů: platformy sociálních médií, zájmové skupiny, makléři s daty, analytické společnosti a sítě. Tyto

subjekty mohou hrát důležitou úlohu ve volebním procesu a jejich dodržování právní shody podléhá dohledu nezávislých orgánů pro ochranu osobních údajů.

S ohledem na volby do Evropského parlamentu a na další volby v EU plánované na rok 2019 chce Evropský sbor pro ochranu osobních údajů zdůraznit několik klíčových bodů, které je třeba dodržet, pokud politické strany zpracovávají osobní údaje v rámci volebních činností:

1. Osobní údaje odhalující politická stanoviska jsou zvláštní kategorií údajů podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Obecně je zpracování těchto údajů zakázáno a je předmětem mnoha úzce vymezených podmínek, jako je výslovný, konkrétní, plně informovaný a svobodný souhlas jednotlivců.¹
2. Osobní údaje, které byly zveřejněny, nebo byly jiným způsobem sdíleny jednotlivými voliči i v případě, že se nejedná o data odhalující politická stanoviska, jsou stále předmětem ochrany právními předpisy EU o ochraně údajů. Nelze například používat osobní údaje shromážděné prostřednictvím sociálních médií, aniž by nebyly dodrženy povinnosti týkající se transparentnosti, stanovení účelu a zákonnosti.
3. I v případě, že je zpracování zákonné, musí organizace dodržovat další povinnosti podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů, včetně povinnosti být transparentní a poskytnout osobám, které jsou analyzovány a jejichž osobní údaje jsou zpracovávány, dostatečné informace o tom, zda byly údaje získány přímo či nepřímo. Politické strany a kandidáti musí být připraveni prokázat, jakým způsobem dodržují zásady ochrany osobních údajů, zejména zásady zákonnosti, korektnosti a transparentnosti.
4. Je omezeno pouze automatizované rozhodování, včetně profilování, pokud má rozhodnutí právní nebo obdobně významný dopad na dotčeného jednotlivce, který je předmětem rozhodování. Profilování spojené s cíleným rozesíláním zpráv v rámci kampaně může za určitých okolností vyvolat „podobně významné účinky“ a v zásadě bude zákonné s platným výslovným souhlasem subjektu údajů.²
5. V případě zacílení by měly být voličům poskytnuty odpovídající informace vysvětlující, proč dostávají danou zprávu, kdo je za ni odpovědný a jak mohou uplatnit svá práva coby subjekty údajů. Kromě toho sbor konstatuje, že podle právních předpisů některých členských států existuje požadavek na transparentnost, pokud jde o platby za politickou reklamu.

---

¹Viz čl. 9 obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Jedním příkladem jsou data zjevně zveřejněná subjektem údajů, což by, stejně jako jiné odchylky pro zvláštní kategorie údajů, mělo být vykládáno úzce, neboť nelze použít na legitimní odvozené údaje.

²Evropský sbor pro ochranu osobních údajů již dříve objasnil, že právní účinek, který vzniká na základě automatizovaného rozhodování, může mít vliv na hlasování jednotlivce ve volbách.

Evropský sbor pro ochranu osobních údajů odkazuje politické strany a další zainteresované subjekty na praktická vodítka a doporučení vydaná řadou úřadů pro ochranu dat, která se týkají využívání osobních údajů v průběhu voleb.³Vítá rovněž soubor opatření, která Evropská komise představila v září 2018,⁴ a závěry Rady a členských států týkající se zajištění svobodných a spravedlivých voleb do Evropského parlamentu.⁵

Členové Evropského sboru pro ochranu osobních údajů rovněž spolupracují s dalšími příslušnými orgány⁶ na zajištění jednotného výkladu a dodržování platných právních předpisů, včetně obecného nařízení o ochraně osobních údajů, s cílem zajistit důvěru v bezpečnost a integritu voleb do Evropského parlamentu a dalších voleb v EU naplánovaných pro rok 2019 a dále.

Dodržování pravidel na ochranu údajů, a to i v rámci volebních činností a politických kampaní, má zásadní význam pro ochranu demokracie. Je také prostředkem k zachování důvěry občanů a integrity voleb. Před nadcházejícími volbami se úřady pro ochranu osobních údajů zavazují sledovat a v případě potřeby vymáhat uplatňování zásad ochrany údajů v souvislosti s volbami a politickými kampaněmi, jako je transparentnost, omezení účelu, proporcionalita a bezpečnost, jakož i výkon práv subjektu údajů. Úřady pro ochranu dat plně využijí svých pravomocí, jak je stanoví obecné nařízení o ochraně osobních údajů, a zajistí spolupráci a soulad v jejich činnostech v rámci Evropského sboru pro ochranu osobních údajů.

Za Evropský sbor pro ochranu osobních údajů

Předsedkyně

(Andrea Jelinek)

---

³Viz příloha I.

⁴A zejména pokyny pro uplatňování právních předpisů EU na ochranu údajů a doporučení o sítích pro spolupráci v oblasti voleb, transparentnost on-line, ochranu proti kybernetickým bezpečnostním incidentům a boj proti dezinformačním kampaním:https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/soteu2018-cybersecurity-elections-recommendation-5949_en.pdf.

⁵<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6573-2019-REV-1/en/pdf>.

⁶Například v rámci evropských volebních sítí, jak je podrobněji popsáno ve „volebním balíčku“ Komise (viz zejména doporučení o sítích pro spolupráci v oblasti voleb uvedené v poznámce pod čarou č. 4 a návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 1141/2014 Komise, pokud jde o postup ověřování v případě porušení pravidel o ochraně osobních údajů v souvislosti s volbami do Evropského parlamentu).